

ДО 85-РІЧЧЯ АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ А.К. ШИДЛОВСЬКОГО

Академік НАН України Шидловський Анатолій Корнійович народився 10 жовтня 1933 року на Чернігівщині. Свій трудовий шлях після закінчення у 1957 р. електротехнічного факультету Київського політехнічного інституту він розпочав інженером на компресорній станції у Боярці, потім працював у проектному інституті Укрдїпроенерго.

Все подальше його творче життя, а це майже 60 років, пов'язане з Національною академією наук України. З квітня 1959 року і дотепер Анатолій Корнійович плідно працює в Інституті електродинаміки НАН України, в якому пройшов усі щаблі професійного росту. За час роботи в Інституті електродинаміки НАН України він обіймав посади інженера, аспіранта, потім молодшого наукового співробітника, старшого наукового співробітника, заступника директора з наукової роботи і завідувача відділу стабілізації параметрів електромагнітної енергії. А.К. Шидловський – кандидат технічних наук (1963), доктор технічних наук (1971), професор (1979), член-кореспондент НАН України (1978), академік Національної академії наук України (1985), заслужений діяч науки і техніки України (1991), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1982). З 1989 до 1998 року був академіком-секретарем Відділення фізико-технічних проблем енергетики НАН України, віце-президентом НАН України.

У 1973 році А.К. Шидловському доручили очолити колектив Інституту електродинаміки, директором якого він пропрацював 34 роки. З 2007 року Анатолій Корнійович – почесний директор і з 2015 року – радник при дирекції Інституту електродинаміки НАН України. За його керівництва науковцями цієї установи було зроблено значний внесок у розвиток вітчизняної електроенергетики, енергозабезпечення та енергозбереження. За роки його роботи директором ІЕД НАН України розробки колективу інституту відзначені 17 Державними преміями в галузі науки і техніки.

А.К. Шидловський збагатив науку дослідженнями, що мають першорядне значення для розвитку сучасної енергетики, створення ефективного електроенергетичного устаткування і забезпечення його надійного функціонування. Основні наукові праці А.К. Шидловського присвячено розвитку теорії багатофазних електричних кіл, дослідженню процесів перетворення і стабілізації параметрів електромагнітної енергії, створенню багатофункціональних пристроїв для оптимізації режимів і забезпечення електромагнітної сумісності споживачів систем енергопостачання. Він є автором загальної теорії пристроїв компенсації фазових послідовностей напруг і струмів у багатофазних колах стосовно проблеми стабілізації параметрів енергії в електричних системах з несиметричними та нелінійними навантаженнями.

Анатолій Корнійович велику увагу приділяє питанням стратегічного розвитку паливно-енергетичного комплексу України. За його ініціативи та під його керівництвом розроблялась Енергетична стратегія України на період до 2030 р. та подальшу перспективу.

До основних результатів наукових досліджень А.К. Шидловського належать: методи аналізу електромагнітних процесів в електричних системах з несиметричними, нелінійними, нестационарними і швидкозмінними навантаженнями в нормальних і аварійних режимах; теорія та принципи побудови статичних пристроїв підвищення якості електроенергії багатофункціонального призначення; ме-

тоди і засоби зниження нестационарних спотворень у системах електропостачання; теорія зрівноваження режимів і забезпечення електромагнітної сумісності споживачів у системах електропостачання з нестационарними і нелінійними елементами; теорія і принципи побудови частотно-регульованих джерел реактивної потужності; методи та засоби підвищення ефективності перетворення і використання енергії в системах з автономними джерелами обмеженої потужності.

Характерною рисою наукового доробку А.К. Шидловського є органічний зв'язок фундаментальних досліджень з розв'язанням важливих для економіки України прикладних задач.

Протягом останніх п'яти років під керівництвом Анатолія Корнійовича розроблено методи динамічної адаптивної компенсації неактивних складових повної потужності для удосконалення статичних синхронних компенсаторів реактивної потужності та фазоповоротних пристроїв, а також принципи побудови нових гібридних фільтрокомпенсуючих пристроїв; вперше з використанням нових алгоритмів управління потоками енергії та визначення оптимальних енергетичних взаємозв'язків між компонентами комбінованої системи енергоживлення розроблено оригінальні системи живлення гібридних транспортних засобів; запропоновано нові комбіновані системи електромагнітного перемішування рідкого металу з почерговою дією пульсуючого і біжучого магнітних полів, що забезпечує більш якісне перемішування металевого розплаву.

Загальний науковий доробок вченого знайшов відображення у понад 660 наукових публікаціях, серед яких 28 монографій і понад 190 винаходів та патентів.

А.К. Шидловський – засновник провідної наукової школи. Серед його учнів 22 доктори і майже 50 кандидатів наук. Працюючи професором у НТУ України „Київський політехнічний інститут”, він поєднував активну наукову роботу з педагогічною діяльністю. А.К. Шидловський – почесний професор Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”, Національного авіаційного університету (м. Київ), Національного гірничого університету (м. Дніпропетровськ), Національного технічного університету „Харківський політехнічний інститут”, Запорізького Національного технічного університету, Інституту електроенергетики технічного університету (м. Лодзь, Польща), Національного технічного університету „Львівська політехніка”.

Академік А.К. Шидловський веде велику громадську роботу. Він є почесним Головою Української асоціації інженерів-електриків, членом Центрального правління науково-технічної спілки енергетиків та електротехніків України і Національного комітету ЮНЕСКО з електроенергетики, Віце-президентом Національного комітету Всесвітньої енергетичної ради, головою спеціалізованої ради по захисту докторських дисертацій, членом редколегій багатьох фахових видань та часописів.

Дослідження, виконані А.К. Шидловським, відзначено Державною премією України в галузі науки і техніки (1982 р.), премією НАН України ім. С.О. Лебедева (1986 р.), премією НАН України ім. В.М. Хрущова (1999 р.). Анатолію Корнійовичу присвоєно звання "Заслужений діяч науки і техніки України" (1991 р.).

За заслуги перед Україною академіка А.К. Шидловського нагороджено орденом "Знак пошани" (1983 р.), відзнакою Президента України – орденом "За заслуги" III ступеня (1997 р.) та орденом Ярослава Мудрого V ступеня (2003 р.), орденами Дружби (Росія) (2003 р.) та "Krzyżem Komandorskim orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej" (Польща) (2001 р.), а також багатьма медалями та почесними відзнаками.

Колектив Інституту електродинаміки НАН України, редакція журналу «Технічна електродинаміка», колеги, друзі та численні учні щиро вітають Анатолія Корнійовича з ювілеєм і зичать йому міцного здоров'я, довгих років плідної наукової праці, творчого натхнення, успіхів, добра та щастя!